

RASFF och AAC

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

RASFF och AAC är EU-system för kommunikation. RASFF hanterar ärenden som kräver snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra risk för människors hälsa. AAC hanterar ärenden om livsmedel som inte utgör risk.

Om lagstiftningen

På alla sidor om RASFF och AAC finns den viktigaste lagstiftningen samlad i spalten till höger. Där kan du klicka dig vidare och både få information om lagstiftningen och komma direkt till de olika lagarna och förordningarna. Den lagstiftning som styr området är:

- Förordning (EU) 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet
- Förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel
- Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:13) om rapportering och vissa andra skyldigheter för kontrollmyndigheter
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1715 om fastställande av bestämmelser för ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll och dess systemkomponenter (Imsoc-förordningen)

Kommissionens vägledning:

Standard operating procedures of the Alert and Cooperation Network (SOPs) - EU-kommissionens webbplats

Vad är RASFF och AAC?

RASFF och AAC två olika system där kontrollmyndigheter kan utbyta information om livsmedelsärenden. De berörda myndigheterna nås på ett snabbt och effektivt sätt genom att kommunikationen sker på webbplattformar som utvecklas och underhålls av EU-kommissionen. Alla medlemsländer måste vara anslutna och informera andra myndigheter när så krävs. Likaså måste alla medlemsländer reagera på den information som kommer till dem i de olika systemen.

När används vilket system?

Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) är ett varningssystem som har använts under lång tid i Europa. Kontrollmyndigheterna måste använda sig av RASFF när de har kännedom om att ett livsmedel som är eller kan antas vara osäkert finns på marknaden och berör andra kontrollmyndigheter. Det finns ingående regler som säger hur medlemsländerna ska arbeta med systemet.

Administrative Assistance and Cooperation (AAC) är relativt nytt system som infördes sent under 2015. Här kan förfrågningar göras och information lämnas till andra medlemsländer när en avvikelse från lagstiftningen finns men inte leder till en direkt eller indirekt risk för hälsan.

RASFF

AAC

Allmänna handlingar, sekretess och tystnadsplikt

Biblioteksregeln

I tryckfrihetsförordningen (1949:105) finns föreskrifter om vissa fall där en handling hos en myndighet inte ska anses vara en allmän handling. Där fastställs bland annat den så kallade biblioteksregeln. Se 2 kap. 13-14 § Tryckfrihetsförordningen 1945:105.

Om en myndighet har tillgång till en extern referensdatabas som produceras av en utländsk myndighet och myndigheten använder databasen på motsvarande sätt som ett bibliotek omfattas uppgifter i databasen av biblioteksregeln.

Under år 2020 har det meddelats flera domar som gäller tillämpningen av biblioteksregeln avseende information i iRASFF. Se exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom den 8 december 2020 i Mål nr 6431-20 samt Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 juli 2020 i mål nr 2416-20. Enligt domarna produceras iRASFF av en utländsk myndighet och är att jämföras med en referensdatabas som används på samma sätt som ett bibliotek. Den bedömningen innebär att information och handlingar som finns i iRASFF inte utgör allmänna handlingar, eftersom de omfattas av biblioteksregeln.

Domarna har endast relevans för information och handlingar som lagras/förvaras i iRASFF. Handlingar som en kontrollmyndighet sparar ner från iRASFF, för diarieföring eller av annan orsak, omfattas inte av biblioteksregeln. Biblioteksregeln är inte heller tillämplig på handlingar som inkommit till, eller upprättats vid, myndigheten i samband med hanteringen av ett RASFF-ärende.

Att göra anpassade utskriftur ur iRASFF

Sekretess

Alla handlingar ska sekretessgranskas innan de lämnas ut till företag, media, privatpersoner eller andra utomstående. Reglerna om sekretess gäller även mellan myndigheter för information och handlingar som rör RASFF-ärenden. Se Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Den information som myndigheter tar emot i samband med RASFF-ärenden kan vara av sådan natur att den bör hanteras så att informationen inte sprids till obehöriga, se artikel 52 i förordning (EG) nr 178/2002 samt artikel 8 i förordning (EU) 2017/625.

Personuppgifter och uppgifter som kan omfattas av sekretess

En uppgift som kan kopplas till en enskild individ är en personuppgift. Personuppgifter är oftast inte relevanta i RASFF-meddelanden och ska därför inte läggas in i iRASFF-applikationen. Personuppgifter ska inte behandlas i högre utsträckning än vad som är nödvändigt och det ska finnas laglig grund för den behandling som utförs.

Om du behöver lägga in information eller ett dokument i iRASFF-applikationen eller på annat sätt sända information till kontaktpunkten, till exempel via e-post, som innehåller personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess ska dessa tas bort eller döljas. Eftersom det inte är fråga om ett utlämnande av allmän handling, utan istället att en myndighet ska bedöma vilka uppgifter som behövs för ett ärendes fortsatta hantering, så behöver det inte finnas en sekretessgrund för att utlämna uppgifterna. Däremot utgör sekretessgrunderna en bra indikation på vilka uppgifter som endast bör läggas in om de verkligen behövs.

Det skulle till exempel kunna vara:

- namn på anställda på livsmedelsföretag, personer som insjuknat, personer som lämnat in klagomål eller har köpt en produkt
- e-postadresser till livsmedelsföretagare eller privatpersoner
- telefonnummer till livsmedelsföretagare eller privatpersoner
- andra personuppgifter som kan förekomma
- prisuppgifter
- uppgifter om rabatter
- andra företagsuppgifter som inte är väsentliga i ärendet

Tillåten hantering av personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess

Personuppgifter eller andra uppgifter som kan omfattas av sekretess bör enbart laddas upp i iRASFF-applikationen om det är motiverat. Det kan till exempel vara motiverat om:

- uppgiften är nödvändig för andra myndigheters spårning av en osäker produkt
- uppgiften är nödvändig för att andra myndigheter ska kunna fullfölja sin skyldighet vad gäller offentlig kontroll

Döja uppgifter i PDF-dokument

Dataskyddsförordningen (GDPR) - Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

Senast uppdaterad 9 november 2023 Ansvarig grupp SV_FMS